

Carl XVI Gustaf: Högtidstal vid nationaldagsfirande i Strängnäs

Talare

Carl XVI Gustaf
Sveriges kung

Datum

6 juni 2023

Plats

Strängnäs

Omständigheter

Kungens tal i Strängnäs på nationaldagen 2023 när Sverige firade 500 år som självständig nation.

Kära nationaldagsfirare, I dag är en stor dag. Vi firar att Sverige fyller 500 år som självständig nation. Och det var här det började. Lördagen den 6 juni 1523 valdes Gustav Eriksson Vasa till svensk konung i Strängnäs.

Tänk om man hade fått vara med den där sommardagen! Här, invid Mälaren. Vattenvägen som binder samman flera betydelsefulla städer i Sverige. Det var förstås viktigt att så många som möjligt kunde ta sig till herremötet, en föregångare till riksmötet.

Diskussionerna pågick i tre dagar och hölls i Roggeborgen, i det som idag kallas rikssalen. Men själva kungavalet ska ha skett utomhus.

Vid det här tillfället var Gustav Vasa 27 år gammal. Som jag var när jag efterträdde min farfar 1973. Då hade Sverige de senaste decennierna genomgått en snabb utveckling och var ett förhållandevis välmående land där de flesta kurvor pekade i positiv riktning.

1523 var det annorlunda. 1500-talet var en turbulent tid. Ingen kunde veta att den svenska självständigheten skulle bestå. Men under seklens lopp skapades stadga. En stark statsförvaltning inrättades på 1600-talet. Grunden var lagd för en rättsstat.

Den 6 juni 1809 undertecknades en ny regeringsform, med maktindelning mellan kung och riksdag. Den säkrade även den tryckfrihet som antogs redan 1766. Då blev Sverige det första landet i världen att skydda rätten till det fria ordet. Sverige var också ett land som tidigt fick en läskunnig befolkning.

Allt mynnade så småningom ut i det statsskick vi har idag. Grunden lades för vårt vitala, mångfacetterade och demokratiska samhälle.

Sedan Gustav Vasa valdes har ungefär 20 generationer fötts, levt och överlämnat till nästa. Det kan låta mycket. Men funderar man lite, så är det nästan tvärtom. En person i min ålder kan ha träffat sex av dessa generationer. Tänk vilken enastående utveckling som har åstadkommits av varje släktled i Sverige. Överallt i vårt land.

Vad hade vi berättat om Sverige, om vi hade fått träffa Gustav Vasa idag? Hade vi beskrivit vårt blomstrande näringsliv, vårt välfärdssamhälle, vår strävan efter rättvisa och gemenskap? Ja, det hade vi nog – men också de utmaningar vi står inför med krig i vårt närområde och en osäker omvärld, klimatförändringen och arbetet med grön omställning. Och jag tror att vi hade tackat honom för det han lade grunden till.

Kära nationaldagsfirare,

När vi idag firar nationaldagen är den svenska flaggan en självklar symbol. Den representerar allt det vi har uppnått och det vi kämpar för att behålla: demokrati och rättvisa, yttrande- och tryckfrihet, fred och frihet.

Flaggan vajar den 6 juni överallt i Sverige; på torg och i trädgårdar, på bussar och balkonger. De blågula färgerna signalerar både högtidlighet och fest. Men framför allt gemenskap.

Vet ni att den korsflagga som vi använder idag faktiskt inte kom i bruk förrän i slutet av Gustav Vasas regeringstid? Färgerna var desamma som idag, de kom från lilla riksvapnet med gyllene kronor i ett blått fält. Men Gustav Vasa anade knappast att en ny flagglag 1982 skulle slå fast färgkoderna. Så att det blir exakt rätt nyans av ”guldgult” och ”ljus mellanblå”. För flaggan – i tiden.

500 år av självständighet för Sverige. Det är det viktiga. Men detaljer är också betydelsefulla. På den tiden hade vi en juliansk kalender. Det betyder att Gustav Vasa egentligen valdes först ett tiotal dagar senare, även om datumet förstås var just den 6 juni.

Vägen mot den svenska nationaldagen var lite krokig, men nu finns inte längre

något tvivel. Den 6 juni är den dag vi svenskar gemensamt firar vår glädje och tacksamhet över att få leva i Sverige. Ett självständigt och fritt land.

Låt oss hylla vårt land med ett fyrfaldigt leve för Sverige – det leve!

Hurra! Hurra! Hurra! Hurra!

Källa

<div><https://www.kungahuset.se/arkiv/tal/2023-06-06-h.m.-konungens-hogtidstal-vid-nationaldagsfirande-i-strangnas></div>

Taggar

2020-tal, 2023, Högtidstal, Kungahuset, Man, Nationaldagen

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/carl-xvi-gustaf-nationaldagstal-om-sverige-500-ar>